

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118214786
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8118214786.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: ZILES, s.r.o., so sídlom Dostojevského 3311/35, 058 01 Poprad, IČO: 50 067 028, zastúpený JUDr. Milanom Sivým, advokátom, Advokátska kancelária Nám. sv. Egídia 3006/116, 058 01 Poprad, IČO: 37 947 095, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. E. XX/X, XXX XX C. D. E. a 2/ F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. E. XX/X, XXX XX C. D. E., obaja zastúpení JUDr. Zdeňka Vokálová, advokátka, Advokátska kancelária Hlavná 61, 080 01 Prešov, IČO: 42 083 532, o zaplatenie 49.077,72 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných v 1/ a 2/ rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29C/22/2018-469 zo dňa 24.11.2021 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutej časti, t.j. okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v 1. a 2. rade, voči každému v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

I. Žalovaní v 1., 2. rade s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 28.484,29 EUR s 5 % úrokom z omeškania ročne do 02.12.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaná v 1. rade je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 18.021,20 EUR s 5% úrokom z omeškania ročne od 18.11.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný v 2. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 2.566,23 EUR s 5 % úrokom z omeškania ročne od 02.12.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

V. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanej v 1.rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90 %

VI. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému v 2.rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26 %.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným, aby mu spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 49.077,72 eur s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

Prvoinštančný súd vo veci vykonal dokazovanie a zistil, že dňa 24.10.2016 žalovaní v 1/ a 2/ rade ako predávajúci a žalobca ako kupujúci uzatvorili podľa § 588 a nasl. OZ kúpnu zmluvu. Predmetom prevodu boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX G. XXXX, k.ú. C. D. E.. Išlo o rodinný dom a pozemok. Nehnuteľnosti sa predávali vrátane tiarch, ktoré na nich viazli.

V kúpnej zmluve sa strany zmluvy dohodli, že kúpna cena celej nehnuteľnosti bude vo výške 44.000 eur a bude zaplatená tak, že prvú časť kúpnej ceny zaplatí žalobca v prospech veriteľa Dražby a aukcie s.r.o. v súvislosti s konaním dražby v prospech navrhovateľa dražby Všeobecná úverová banka, a.s. Druhú časť kúpnej ceny v prospech Exekútorského úradu F. G. H., tretiu časť kúpnej ceny v prospech veriteľa Dražby a aukcie, s.r.o. a štvrtú časť kúpnej ceny zaplatí na účet predávajúcich oznámený žalobcovi. V čase uzatvárania kúpnopredajnej zmluvy na nehnuteľnostiach bolo zriadené záložné právo v prospech Všeobecnej úverovej banky, a.s. pod V6549/2011 na základe zmluvy o zriadení záložného práva č. 532230-11 a v prospech Exekútorského úradu F. H. pod Ex 8241/14. Predávajúci vyhlásili, že na nehnuteľnostiach žiadne iné ťarchy, dlhy, ani vecné bremená neviaznu.

Kúpnu zmluvu uzatvárala žalovaná v 1/ rade aj za žalovaného v 2/ rade na základe generálnej plnej moci zo dňa 10.9.2014.

Žalobca po uzatvorení kúpnopredajnej zmluvy dňa 9.11.2016 vydal vyhlásenie, že súhlasí s predajom uvedenej nehnuteľnosti v prospech A. B. prednostne.

Po tom, čo bol podaný návrh na vklad vlastníckeho práva na katastri, žalovaní podali podnet na zamietnutie návrhu na vklad do katastra nehnuteľností, a žalovaná v 1/ rade dňa 12.12.2016 od kúpnej zmluvy odstúpila, pretože hodnota prevádzaných nehnuteľností bola znaleckým posudkom č. 124/2016 stanovená na 90.700 eur a v kúpnej zmluve bola dohodnutá len na 44.000 eur. Uviedla, že k uvedenému kroku, k podpisu kúpnej zmluvy, bola dotlačená hroziacou dražbou nehnuteľnosti a konala tak, aby dražbu odvrátila. Namietala aj neurčité a zmätočné uvedenie kúpnej ceny, keď nie je zrejmé, v akej sume budú vyrovnané nedoplatky veriteľov a aká suma bude napokon uhradená kupujúcim.

Medzičasom žalobca uhradil dňa 25.10.2016 sumu 5.838,62 eur v prospech spoločnosti Dražby a aukcie, s.r.o., pričom v prospech tejto spoločnosti bola poukázaná dňa 28.10.2016 aj suma 14.279,69 eur. V prospech Exekútorského úradu F. G. H. bola zaplatená suma 8.365,98 eur.

Zostávajúca časť 15.000 eur bola uhradená 5.000 eurovými vkladmi na účty, ktoré boli vedené v prospech detí žalovaných dňa 11.11.2016.

Po tom, čo bol podaný návrh na vklad vlastníckeho práva (V7704/2016), žalobca zistil, že na nehnuteľnostiach viaznu ďalšie exekučné záložné práva, a to Exekútorského úradu F. I. J. pod Ex 2677/16 a EX 1556/16.

Aj tieto dlhy uhradil žalobca, pričom na exekúciu EX 2677/16 zaplatil 3.021,20 eur plus poplatok za vklad hotovosti 3 eurá a na exekúciu EX 1556/16 zaplatil 2.566,23 eur a poplatok za vklad v hotovosti vo výške 3 eurá.

Súd zistil, že dcéra žalovaných po uvedených úhradách komunikovala s veriteľmi žalovaných a domáhala sa voči nim urýchleného vydania kvitancie za účelom realizácie výmazu zápisov tiarch na listoch vlastníctva.

Prvoinštančný súd zistil, že pred uzatvorením kúpnopredajnej zmluvy sa podľa oznámenia o dražbe malo uskutočniť prvé kolo dražby na základe návrhu navrhovateľa VÚB, a.s., dňa 22.9.2016, s určením najnižšieho podania 90.700 eur. Dňa 25.10.2016 sa malo uskutočniť druhé kolo dražby, kde najnižšie podanie bolo na 68.100 eur.

Prvoinštančný súd ďalej zistil, že suma 15.000 eur ako doplatok kúpnej ceny bol uhradený žalobcom v prospech matky, teda v prospech žalovanej v 1/ rade na účty jej detí, a to na účet H. B. v ČSOB banke a Tatra banke a na účet brata H. B. (spolu 3 účty po 5.000 eur).

Prvoinštančný súd z výsluchu zistil, že konanie o povolenie vkladu vlastníckeho práva na základe návrhu vkladu kúpnej zmluvy zo dňa 24.10.2016 bolo zastavené.

Súd vec posúdil podľa § 31, § 33, § 48, § 49 Občianskeho zákonníka, ďalej podľa ust. § 451, § 454, § 456, § 457 a § 458 Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že medzi stranami sporu bola uzatvorená kúpnopredajná zmluva podľa § 588 o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. XXXX G. K. XXXX s tým, že v zmluve boli uvedené všetky ťarchy viaznuce na týchto nehnuteľnostiach, bola dohodnutá kúpna cena 44.000 eur a bolo dohodnuté, akým spôsobom bude uhradená kúpna cena, kde čiastočne mala byť uhradená v prospech veriteľov a na účet predávajúcich, ktorý oznámia kupujúcemu.

Kúpnopredajná zmluva bola predmetom vkladového konania. Počas vkladového konania sa rozhodla žalovaná v 1/ rade od kúpnej zmluvy odstúpiť, pretože tvrdila, že kúpnu zmluvu uzatvorila v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, keď v dražbe nehnuteľnosti bola táto nehnuteľnosť ocenená na 90.700 eur a v kúpnopredajnej zmluve len na sumu 44.000 eur. Z dôvodu odstúpenia od zmluvy sa

vkladové konanie zastavilo. Zmluva sa od začiatku zrušila, a preto je povinnosťou vrátiť si vzájomné plnenia, teda zaplatiť to, čo už na kúpnej cene žalobca uhradil.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že žalovaní túto sumu nevrátili a na ich strane došlo k bezdôvodnému obohateniu.

Žalobca so súhlasom žalovaných plnil ich dlhy, a to jednak voči L. M. G. H., kde uhradil 8.365,98 eur, ďalej uhradil aj dlhy žalovaných, ktoré vymáhala spoločnosť Dražby a aukcie, s.r.o. vo výške 5.838,62 eur a 14.279,69 eur.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že úhrada týchto dlhov bola úhrada spoločných dlhov žalovaných a spolu vo výške 28.484,29 eur zaviazal žalovaných ich zaplatiť žalobcovi.

Po doručení návrhu na vklad vlastníckeho práva bolo zistené, že existujú v danom prípade ešte dve exekučné konania, v dôsledku ktorého bolo zriadené exekučné záložné právo exekútkou F. I. J.. Exekučné konanie EX 1556/16 bolo vedené spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. voči žalovanému v 2/ rade na základe exekučného titulu vydaného Okresným súdom Prešov v konaní 15C/193/2014. Exekučné konanie EX 2677/16 bolo konané na návrh oprávneného Home Credit Slovakia, a.s. voči žalovanej v 1/ rade, kde exekučným titulom bol rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 7C/188/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 6Co/117/2015. Žalobca tieto úhrady zrealizoval, pretože, pokiaľ by návrh na vklad vlastníckeho práva pokračoval ďalej a bolo by rozhodnuté o tom, že kúpnopredajná zmluva bude účinným prostriedkom prevodu vlastníckeho práva, nemohlo by k tomu dôjsť práve pre existenciu týchto dlhov. Žalobca tieto dlhy, ktoré evidovala súdna exekútkorka F. I. J., zaplatil. Tým na strane žalovaných vzniklo bezdôvodné obohatenie, a to na strane žalovaného v 2/ rade v sume 2.566,23 eur, ktorá bola uhradená v exekučnom konaní EX 1556/16 za žalovaného v 2/ rade a za žalovanú v 1/ rade vo výške 3.021,20 eur v exekučnom konaní EX 2677/16.

Preto prvoinštančný súd zaviazal každého žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v prospech žalobcu z listín, ktoré boli predmetom exekúcie.

Prvoinštančný súd návrh žalobcu na zaplatenie poplatkov za vklad v hotovosti po 3 eurá v každom jednom prípade zamietol ako nedôvodné.

Ďalej sa prvoinštančný súd zaoberal aj úhradami sumy 15.000 eur na účty detí žalovaných dňa 11.11.2016, kde na účet H. B. bola uhradená suma 5.000 eur na každý jeden účet (2 účty v peňažných ústavoch) a na účet N. B. suma 5.000 eur. V danom prípade úhrady považoval prvoinštančný súd za bezdôvodné obohatenie žalovanej v 1/ rade, pretože tak, ako to bolo zistené v priebehu konania, tieto finančné prostriedky boli odovzdané v prospech žalovanej v 1/ rade, o čom svedčila aj H. B.. V priebehu konania nebolo zistené, že by finančné prostriedky ihneď po zrealizovaní vkladu týchto obnosov na účty boli vybrané deťmi žalovaných a odovzdané zástupkyňi žalobcu. Tvrdenie žalovaných, že tak malo byť, nebolo preukázané. Žalovaní neunesli dôkazné bremeno. Naopak, bolo preukázané, že sumy boli zaplatené v prospech účtov detí, avšak všetky tieto platby boli určené žalovanej v 1/ rade, ktorá bola aj prítomná pri realizácii vkladov uvedených finančných prostriedkov realizovaných zo strany súčasnej konateľky spoločnosti žalobcu. Keďže tieto finančné prostriedky boli určené výlučne v prospech žalovanej v 1/ rade, prvoinštančný súd zaviazal žalovanú v 1/ rade na vydanie bezdôvodného obohatenia v prospech žalobcu v rozsahu sumy 15.000 eur.

V priebehu konania žalobcovia namietali, že v tom čase osoba, ktorá bola oprávnená konať za spoločnosť žalobcu, nebola oprávnenou na takéto úkony, pretože na základe generálnych plných mocí jej takéto kompetencie nevyplývali. Plnú moc, ktorú vydal O. P., vydal pre pracovníčku žalobcu ako fyzická osoba.

Prvoinštančný súd tieto okolnosti preskúmal a dospel k záveru, že plnú moc udelil O. P. ako fyzická osoba, ale aj ako konateľ spoločnosti ZILES, s.r.o., za ktorú bol jediným konateľom a spoločníkom, súčasnej konateľke žalobcu a táto bola oprávnená v mene žalobcu konať a vykonávať všetky úkony v súlade s generálnou plnou mocou.

Prvoinštančný súd neprihliadol na nové dôkazy, ktoré žiadali žalovaní vykonať na pojednávaní dňa 24.11.2021, ani na nové skutkové tvrdenia uvádzané v záverečnej reči právneho zástupcu žalobcov, pretože nezistil, že by spor, ktorý bol predmetom tohto konania, mal charakter spotrebiteľského sporu a že by nebolo možné aplikovať ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania.

Dospel k záveru, že prostriedky procesného útoku a obrany žalovaných neboli uplatnené včas.

Ďalšie dôkazy navrhované žalovanými ako dôkazy na vykonanie daňovej kontroly žalobcu považoval prvoinštančný súd za neúčelné vo vzťahu k posúdeniu predmetu konania.

Vo vzťahu k omeškaniu a priznaniu nároku na úroky z omeškania prvoinštančný súd vychádzal zo skutočnosti, že bezdôvodné obohatenie sa uhrádza po tom, čo bol veriteľom o splnenie požiadaní. Ak nedošlo k požiadaniu skôr, treba za kvalifikovanú výzvu považovať žalobný návrh. Pohľadávka je potom splatná deň po doručení žalobného návrhu žalovanému.

Z dôvodu nepreukázania doručenia výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia pred podaním žaloby sa žalovaná v 1/ rade do omeškania dostala s vydaním bezdôvodného obohatenia vo výške 18.021,20 eur od 18.1.2018. Žaloba jej bola doručená 16.11.2018. Preto prvoinštančný súd priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania podľa § 3 Nariadenia vlády 87/95 Z.z. vo výške 5 % ročne od 18.11.2018 do zaplatenia.

U žalovaného v 2/ rade bola táto podmienka splnená udelením plnej moci právnenému zástupcovi na zastupovanie v predmetnom konaní dňa 30.11.2018. Žalovanému v 2/ rade povinnosť uhradiť bezdôvodné obohatenie vo výške 2.566,23 eur vznikla od 2.12.2018, vrátane úroku z omeškania.

Pri solidárnom záväzku na zaplatenie sumy 28.484,29 eur súd vychádzal z doručenia žaloby žalovanému v 2/ rade najneskôr udelením plnej moci zo dňa 30.11.2018 a žalobcovi priznal nárok na úroky z omeškania od 2.12.2018 do zaplatenia.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 2 CSP. Žalobca voči žalovanej v 1/ rade bol úspešný v rozsahu 95 % z hodnoty sporu o zaplatenie 46.505,49 eur a neúspešný v rozsahu 5 % z hodnoty sporu, teda vo výške 2.566,23 eura. Preto má nárok na pomernú časť náhrady trov konania v percentuálnom rozdieli úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 90 %. Voči žalovanému v 2/ rade bol úspešný v 63 % z hodnoty sporu o zaplatenie 31.050,52 eur a neúspešný v 37 % hodnoty sporu o zaplatenie 18.021,20 eur. Preto mu súd priznal pomernú časť nároku na náhradu trov konania v percentuálnom rozdieli úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 26 %.

O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalovaní proti všetkým výrokom, okrem zamietavého výroku. Uviedli, že rozsudok prvoinštančného súdu je nepreskúmateľný. Na základe vykonaných dôkazov prvoinštančný súd nezistil správne skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil. Nevykonali navrhnuté dôkazy, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Žalovaní trvali na tom, že v prejedávanej veci ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Poukázali pritom na nález Ústavného súdu Českej republiky, keď pri vydaní bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné pri vydaní pri spotrebiteľovi so psychosociálnym postihnutím či obmedzenou svojprávnosťou ako osoby zraniteľnej zväžiť, či je naplnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v súlade s dobrými mravmi.

Bez ohľadu na to, že bolo vkladové konanie o vklad vlastníckeho práva zastavené, bolo povinnosťou súdu prejudiciálne vyriešiť otázku platnosti tejto zmluvy. Podľa žalovaných išlo o absolútne neplatnú zmluvu, pretože Q. P., ktorá konala za žalobcu, nebola na takéto konanie oprávnená, nebola v čase uzatvorenia kúpnopredajnej zmluvy oprávnená konať za spoločnosť ZILES, s.r.o. a vyplácať finančné prostriedky. Generálnu plnú moc, ktorú mala, považujú žalovaní za neplatnú, kde poukázali aj na závery Ústavného súdu SR pod sp. zn. II.ÚS 353/2012 z 1.8.2012, kde rozsah právomocí nemôže konať spoločnosť, ktorý je oprávnený za spoločnosť jediný konať, odovzdať na základe takejto generálnej plnej moci inej osobe a tak nemôžu popri sebe byť v rovnakom rozsahu oprávnené konať konateľ spoločnosti aj splnomocnenec.

To, že Q. P. bola v minulosti zamestnaná ako podnikový ekonóm a aktuálne sa stala konateľkou spoločnosti, nemôže zhojiť absolútnu neplatnosť úkonov vykonaných na základe generálnej plnej moci, a to ani dodatočným schválením.

Ďalej žalovaní namietali, že súd sa nezaoberal psychickým nátlakom zo strany konateľov predchádzajúcich i terajších na žalovaných a ani tým, že matka Q. P., p. O., mala nadobudnúť do vlastníctva ich nehnuteľnosť. Konania žalovaných boli vždy vykonávané pod tlakom žalobcu.

Bývalý konateľ žalobcu, p. P. síce uviedol, že chceli žalovaným, ktorí boli v zlej finančnej situácii, pomôcť, aby neprišli o dom, avšak ich reálne kroky smerovali k tomu, ako získať od žalovaných dom a generovať zisk. Kúpna cena za rodinný dom bola stanovená vysoko pod reálnu trhovú cenu, čo žalovaní prijali pod tlakom okolností a v žalobcovi videli pomoc. To, že žalobca chcel previesť nehnuteľnosť za sumu 65.000 eur na p. O., svedčí o priamom a zlom úmysle žalobcu. Žalobca, resp. osoba konateľa, jeho manželka, ako aj svokra, vstupoval do rodinného domu, ktorý bol predmetom prevodu, vymenili zámky na vchodových dverách, vylámali dvere, chovali sa ako vlastníci za prítomnosti celej rodiny žalovaných, vrátane vtedy maloletého syna, ktorý to veľmi zle niesol. Vchádzali do domu aj večer, keď žalovaní spali a svietili baterkami, pričom aj dcéra H. B. hovorila o psychickom nátlaku na žalovaných.

Ďalej žalovaní namietali, že žalobca ako podnikateľ nekonal s odbornou starostlivosťou, keď porušil právne predpisy o hotovostných platbách podnikateľov za účelom, aby peniaze, ktoré neboli vyplácané ako platba na „vyčistenie LV“ mu boli vrátené v ten deň, čo ich vložil, a to na účet detí žalovaných, nie

na účet rodičov. Konanie vo vzťahu k vkladu a výberu sumy 15.000 eur bolo sprevádzané bezprávnymi vyhrážkami a nátlakom. Žalovaní zotrvali na tom, že finančné prostriedky vložené na účet detí boli povinní ihneď pani P. zaplatiť späť.

Všetky tieto okolnosti svedčia o tom, že žalobca nebol v dobrej viere, konal istivo, znevažujúc finančnú tieseň žalovaných.

Preto žalovaní tvrdili, že išlo o spotrebiteľskú zmluvu a nebol dôvod na koncentráciu konania a nič nebránilo súdu vykonať dôkazy aj ex offio.

Poukázali pritom na judikatúru Ústavného súdu ČR, v zmysle ktorej zamietnutie vykonania dôkazov môže byť iba z dôvodov uvedených v tejto judikatúre.

Ďalej žalovaní namietali, že prvoinštančný súd sa nevysporiadal s argumentáciou, že rozhodnutie o zastavení exekučného konania vedeného na podklade zmenky v spotrebiteľskom konaní, teda nezákonná exekúcia a neexistujúci dlh nemá konštitutívny charakter, ale charakter deklaratórny. Právna úprava je jednoznačná, bezdôvodným obohatením je plnenie za iného, čo podľa práva mal plniť sám. Podľa práva žalovaní nemali nikdy plniť, čo plynie zo samotného uznesenia o zastavení exekúcie, keďže bola nezákonná. Úvahy súdu prvej inštancie v tomto smere absentujú a konštatuje iba, že zastavené exekučné konanie bolo až po úhrade zo strany žalobcu za žalovaných.

Žiadali, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. K odvolaniu žalovaných zaujal písomné stanovisko žalobca. Žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca vo vyjadrení uviedol, že prvoinštančný súd riadne zistil skutkový stav a na základe správne riadne zisteného skutkového stavu vo veci aj rozhodol. Poprel spotrebiteľský charakter zmluvy, kde sa žalovaní pasujú do role akéhosi slabšieho subjektu. Závadný stav, teda uzavretie kúpnej zmluvy, vyvolanie jej neplatnosti, odvolanie sa na jej neplatnosť spôsobili žalovaní vedomým konaním. Nechali si za seba povyplácať zo strany žalobcu dlhy u iných subjektov. Až do rozhodnutia vo veci samej sa tvárili, že tieto plnenia za žalovaných považujú za normálne, bežné a v súlade s dobrými mravmi. Celý stav spôsobili žalovaní vedomým konaním, ktorý zaviedli žalobcu. Spôsobili, že im vzniklo na úkor žalobcu bezdôvodné obohatenie.

Žalobca nesúhlasil s tým, že Q. P. nemala právo konať za spoločnosť. Q. P. bola udelená plná moc, táto konala v mene spoločnosti, za spoločnosť a vykonávala platby v prospech žalovaných za spoločnosť. Žalobca poprel psychický nátlak konateľov na žalovaných. Tieto skutočnosti boli predmetom skúmania aj iných súdnych konaní, boli popreté. Dôvody odvolania uvedené žalovanými sú len odkazmi na predtým prebiehajúce konania, ktoré riešili problém platnosti, resp. neplatnosti kúpnej zmluvy. Súd vykonal rozsiahle dokazovanie, vypočul všetkých navrhnutých svedkov, správne a komplexne zistil skutkový stav a správne vo veci aj rozhodol. Žalobca poukázal na závery prvoinštančného rozhodnutia. Súd správne zistil, že žalobca za žalovaných neplní proti ich vôli dlhy voči veriteľom uvedených v kúpnej zmluve. Práve žalovaná v 1/ rade žiadala veriteľov o oznámenie zostatkov záväzkov žalovaných, tieto oznámila žalobcovi. Informovala sa, či úhrady boli pripísané na účet veriteľov a žiadala o vydanie kvitancie za účelom zrušenia záložných práv, ktoré viazli na nehnuteľnosti. Všetky tieto okolnosti boli zistené a nesvedčia o tom, že by žalovaná konala pod nátlakom. Žalobca uhradil za žalovaných dlhy vyplývajúce z kúpnej zmluvy pri úhrade kúpnej ceny. Uhradil aj dlhy, ktoré vyšli najavo dodatočne. Všetky úkony a platby mohla realizovať na základe generálnej plnej moci pani P. v mene konateľa spoločnosti O. P. Pri platbách na účty detí žalobca uviedol, že žalovaná v 1/ rade trvala na úhrade tejto sumy v hotovosti, avšak účtovníčka žalobcu s takouto formou úhrady nesúhlasila, preto došlo k úhrade finančnej čiastky na účet. To, že finančné prostriedky boli na účet určený žalovanou v 1/ rade uhradené, svedčí vykonané dokazovanie. Skutočnosti o tom, že mali byť pod nátlakom realizované ihneď aj výbery finančných prostriedkov preukázané neboli.

Správne prvoinštančný súd preto dospel, že aj o sumu 15.000 eur došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaných. Vzhľadom na všetky dôvody špecifikované v odôvodnení rozhodnutia žalobca konštatuje správnosť tohto rozhodnutia. Ide o úplné a komplexne zistený skutkový stav na základe zistených skutkových okolností a správne právne posúdenie a rozhodnutie súdu.

5. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté výroky rozsudku prvoinštančného súdu (okrem zamietavého výroku) podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že v napadnutej časti rozhodnutie prvoinštančného súdu je správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedeným

v prvoinštančnom rozsudku a len pre to, aby bližšie ozrejmil správnosť tohto rozhodnutia a vysvetlil žalovaným nedôvodnosť ich odvolacích námietok k veci udáva:

6. Základnou odvolacou námietkou žalovaných je, že prvoinštančný súd prejudiciálne nedospel k záveru o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 24.10.2016, a to pre nedostatok v zastúpení žalobcu v čase uzatvárania kúpnej zmluvy a pri vyplácaní kúpnej ceny, pretože konateľ spoločnosti žalobcu generálnym plnomocenstvom na všetky úkony splnomocnil p. Q. P..

Ako to vyplýva z predložených listín, je potrebné jednoznačne uviesť, že kúpnu zmluvu o prevode nehnuteľností zo dňa 24.10.2016 uzatváral žalobca, za ktorého konal štatutárny orgán, konateľ O. P., ktorý túto zmluvu za kupujúceho aj podpísal. Teda prejav vôle a právny úkon, na základe ktorého spoločnosť žalobcu nadobúdala vlastníctvo k nehnuteľnostiam za dohodnutú kúpnu cenu, vrátane spôsobu úhrady kúpnej ceny, bol vykonaný oprávnenou osobou. Žalovaní nepreukázali, že by kúpnu zmluvu podpísal niekto iný, a teda ani p. Q. P., ktorá mala od 2.1.2016 generálnu plnú moc na zastupovanie O. P. ako fyzickej osoby a aj ako konateľa žalobcu.

Samotná existencia generálnej plnej moci v čase uzatvárania kúpnej zmluvy je bez právneho významu, keď zmluvu uzatváral za kupujúceho jeho konateľ.

Skutočnosť, že pri vyplácaní finančných prostriedkov na úhradu kúpnej ceny participovala p. Q. P. sama o sebe nemá vplyv na platnosť kúpnej zmluvy. Preto odvolací súd uvedenú odvolaciu námietku považuje za nedôvodnú.

Nebol preto potvrdený záver žalovaných o absolútnej neplatnosti právneho úkonu pre rozpor so zákonom. Táto námietka sa neopierala o rozumný výklad skutkových a právnych okolností. Nie každý rozpor so zákonom má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu.

7. Ak žalovaní argumentovali uznesením ÚS SR sp. zn. II.ÚS 353/2012 z 1.8.2012, takéto rozhodnutie neexistuje. Je možné, že mali na mysli uznesenie sp. zn. III.ÚS 353/2012 z 1.8.2012, v ktorom Ústavný súd SR skúmal podľa § 13 ods. 1, 2 Obch. zák. a § 20 ods. 1 OZ oprávnenie splnomocnenca konať v mene sťažovateľa pred ústavným súdom podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako lex specialis vo vzťahu k iným právnym predpisom. Pre posúdenie neplatnosti kúpnej zmluvy je uvedené rozhodnutie neaplikovateľné.

8. Žalovaní namietali psychický nátlak zo strany žalobcu pri celom procese uzatvárania zmluvy. Tvrdili, že žalobca mal cieľ získať od žalovaných dom a následne generovať zisk tým, že kúpna cena bola za nehnuteľnosť stanovená veľmi nízko oproti reálnej trhovej cene. O tom svedčí aj pokus o predaj nehnuteľnosti svokre konateľa žalobcu, pani O. za 65.000 eur.

Odvolací súd zistil, že prvoinštančný súd skutkovo tieto okolnosti mal preukázané ako dôvody pre odstúpenie žalovaných od kúpnej zmluvy, kedy znaleckým posudkom č. 124/2016 bola cena nehnuteľností určená na 90.700 eur a v kúpnej zmluve len na 44.000 eur. Žalovaní k uzatvoreniu zmluvy na 44.000 eur boli dotlačení hroziacou dražbou. Ich cieľom bolo dražbu odvrátiť. Namietali aj neurčité vyjadrenie kúpnej ceny v zmluve. Tvrdili, že konali v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok.

Odstúpenie od zmluvy žalobca nenamietal, nebolo preukázané, aby sa neplatnosti odstúpenia od zmluvy domáhal súdnou cestou.

Na základe uvedeného potom podľa § 49 a 48 OZ je možné vyvodiť, že psychický nátlak na žalovaných za okolnosti, ktoré spočívali v hroziacej dražbe a prípadnej straty nehnuteľnosti ich ovplyvnili pri uzatváraní kúpnej zmluvy za nižšiu kúpnu cenu, než ako bola zistená podľa znaleckého posudku. Takúto zmluvu by neboli uzavreli, nebyť okolností spočívajúcich v hroziacej dražbe, ktoré na nich doliehali a bez existencie ktorých by sa neboli rozhodli pre uzavretie kúpnej zmluvy.

Okolnosti, ktoré by mali vplyv na vôľu žalovaných v miere, ktorá by spôsobovala absolútnu neplatnosť právneho úkonu tvrdené a ani preukázané žalovanými neboli.

Ak žalovaní využili tvrdené okolnosti, ktoré ich prinútili uzavrieť kúpnu zmluvu v dôvodoch odstúpenia od zmluvy a žalobca tento dôvod nerozporoval a zmluva zanikla, potom tie isté okolnosti už nie je možné tvrdiť pre účely určenia absolútnej neplatnosti tejto kúpnej zmluvy.

Okolnosť, že predmet kúpy bol v samotnej dražbe (1. kolo) ocenený na sumu 90.700 eur a v kúpnej zmluve na 44.000 eur predstavuje spolu s predchádzajúcimi tvrdenými a zistenými dôvodmi uvedenými v odstúpení do zmluvy kvalifikovaný dôvod ukončenia zmluvného vzťahu odstúpením od zmluvy jednostranným adresovaným právnym úkonom zo dňa 12.12.2016.

K zrušeniu zmluvy potom došlo ex tunc.

Právne dôsledky odstúpenia od zmluvy (ale aj prípadnej absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy) majú vo vnútri daného vzťahu tie dôsledky, že zmluvné strany sa musia navzájom vyporiadať podľa zásad

o bezdôvodnom obohatení, ako to správne uzavrel prvoinštančný súd. (§ 451 OZ). Toto vyporiadanie sa dotýka len zmluvných strán a správne ho vykonal prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom.

9. Žalovaní namietali, že zmluvný vzťah má charakter spotrebiteľskej zmluvy.

Odvolačný súd preskúmal odvolaciu námietku a zistil, že tvrdenie žalovaných o spotrebiteľskom charaktere kúpnej zmluvy nemá reálny základ. Strany sporu uzavreli kúpnopredajnú zmluvu podľa § 588 a nasl. OZ. Žalobca, ako zmluvná strana, nevystupoval v pozícii dodávateľa, pretože pri kúpe nehnuteľnosti nekonal v rámci predmetu podnikateľskej činnosti. Samotní žalovaní tvrdili, že ich cieľom bolo vyhnúť sa dražbe a žalobca bol ochotný im pomôcť, čo nakoniec aj deklaroval vo vyhlásení, že je ochotný nehnuteľnosť predať osobe, ktorú určí žalovaná v 1. rade.

10. Ostatné námietky považuje odvolací súd za nepodstatné k správne právnemu záveru prvoinštančného súdu o povinnosti vrátiť žalobcovi žalovanými v 1. a 2. rade bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo tým, že žalobca za nich plnil veriteľom. Túto formu úhrady kúpnej ceny navrhli žalovaní a na uspokojení veriteľov aktívne participovali. Žalovaní považovali takúto úhradu za formu úhrady kúpnej ceny. Žalobca plnil aj ďalšie dlhy zistené po uzatvorení kúpnej zmluvy.

11. Odvolacia námietka žalovaných týkajúca sa porušenia právnych predpisov o hotovostných platbách podnikateľov a o výbere finančných prostriedkov bezprostredne po ich vložení na účet v banke je nedôvodná. Pokiaľ aj žalobca by porušil zák. č. 394/2012 Z.z. o obmedzení platieb v hotovosti, ide o správny delikt, ktorý je sankcionovaný v správnom konaní. Takéto správanie žalobcu, ak by bolo preukázané, nemá vplyv na absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy. Delikty z verejného práva bez ďalšieho nespôsobujú absolútnu neplatnosť súkromnoprávných úkonov, čo v danom prípade kúpna zmluva z 24.10.2016 jednoznačne je.

12. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako správny potvrdil okrem výroku o zamietnutí časti nároku, ktorý nebol odvolaním napadnutý.

13. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešnou stranou sporu, preto voči žalovaným má nárok na plnú náhradu trov konania v rozsahu ich zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.